

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1365

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de ministers voor Wonen, Wijken en Integratie en voor Jeugd en Gezin, de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Justitie over *huwelijksdwang, geweld tegen vrouwen en meisjes en volle eerwraakhuizen*. (Ingezonden 29 oktober 2009)

1
Wat gebeurt er na een melding van huwelijksdwang bij een hulpinstantie of bij de politie?

2
Deelt u de mening dat hulpverleners, mits zij geen verschoningsrecht hebben, altijd aangifte moeten doen van moord, doodslag of verkrachting? Zo ja, worden hulpverleners hierover voorgelicht? Zo nee, waarom niet?

3
Zijn mensen die geen verschoningsrecht hebben en die geen aangifte doen van moord, doodslag of verkrachting strafbaar? Zo ja, waar bestaat deze straf uit en hoe vaak komt dit voor? Zo nee, bent u van mening dat dit strafbaar zou moeten zijn?

4
Is de beschreven casus in het artikel «De verkrachting verzwegen» in Trouw aanleiding voor de politie om

nader onderzoek te doen naar genoemde strafbare feiten? Zo nee, waarom niet?¹

5
Staat deze casus op zich of komt dit vaker voor? Zo ja, hoe vaak?

6
Deelt u de mening van FORUM-directeur Sadik Harchaoui dat hulpverleners veel te schuchter zijn als het gaat om het doen van aangifte? Hoe gaat u ervoor zorgen dat er een eenduidig handelingsplan komt, opdat hulpverleners weten wat ze moeten doen en tijdig kunnen handelen wanneer dit soort situaties zich voordoen?

7
Hoe wordt voorkomen dat de aangifte van verkrachting een katalysator voor geweld vormt? Hoe wordt omgegaan met ouders en andere familieleden, die mogelijk een bedreiging vormen voor het slachtoffer?

8
Deelt u de mening dat er binnen een maand een derde «eerwraakhuis» moet komen en dat de evaluatie niet moeten worden afgewacht? Zo nee, wat gebeurt er met de afgewezen personen? Worden die elders opgevangen? Zo ja, waar? Welke aantallen betreft het en gaat het hierbij om een vorm van huiselijk geweld of eengerelateerd geweld?²

9
Waarom zitten de bestaande «eerwraakhuizen» vol? Is er een toename in huiselijk en eengerelateerd geweld of bieden deze huizen ook opvang aan slachtoffers van bijvoorbeeld huiselijk geweld? Zo ja, kunt u dat toelichten?

10
Deelt u de mening van de vrouwenorganisaties dat Bureau Jeugdzorg haar medewerkers beter op moet leiden over hoe om te gaan met slachtoffers van eengerelateerd geweld? Zo ja, wat gaat u hieraan doen en bent u van plan om extra middelen ter beschikking te stellen? Zo nee, waarom niet?

11
Kan de Kamer de evaluatie van het pilotproject eerwraakhuizen, mede gezien de overvolle opvang, voor het kerstreces ontvangen? Zo nee, waarom niet?

12
Bent u bereid deze vragen vóór het geplande debat van 19 november a.s. over eengerelateerd geweld te beantwoorden?

¹ Trouw, 21 oktober 2009: «De verkrachting verzwegen».

² NOS, 22 oktober 2009: «Te weinig bedden in eerwraakhuizen».

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de ministers voor Wonen, Wijken en Integratie, voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 3 februari 2010)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nrs. 725 en 969

1

Wanneer er een melding van huwelijksdwang bij een hulpinstantie komt, dient de instantie een inschatting te maken welke hulp en interventie het meest adequaat is voor het (potentiële) slachtoffer. Kennis van de problematiek en mogelijke inzet van andere professionele instanties is daarbij van belang. In het geval van geweld in afhankelijkheidsrelaties kan de professional binnenkort gebruik maken van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, die naar verwachting per 1 januari 2011 wettelijk verplicht zal worden. De hulpinstantie of politie kan contact leggen met het Steunpunt Huiselijk Geweld, voor advies of ondersteuning. De instantie kan regelen dat er op een andere manier hulp wordt ingezet om de situatie te de-escaleren (bijvoorbeeld via bemiddeling). Bij mogelijke eerkwesties en bij onmiddellijke dreiging moet de politie onverwijld worden ingeschakeld, en bij minderjarigen ook het AMK. Bij mogelijke risico's of onveiligheid voor de minderjarige moet de Raad voor de Kinderbescherming om onderzoek worden gevraagd. Zo nodig moet tijdelijke veilige opvang worden geregeld.

Indien een melding van huwelijksdwang, bijvoorbeeld via het AMK of SHG, ter kennis komt van de politie en er sprake lijkt van enig strafbaar feit, is er aanleiding om nader onderzoek te doen. Op basis van het aldus vergaarde bewijsmateriaal zal het Openbaar Ministerie een afweging maken of er voldoende basis is voor nader (strafrechtelijk) onderzoek. Vervolgens wordt over een eventuele vervolging beslist. Ook indien er geen sprake is van een strafbaar feit, zal de politie in dergelijke zaken in beschouwing nemen of hulpverlening noodzakelijk is en in samenspraak

met betrokken instanties hieraan invulling geven. In die gevallen wordt door de politie een inschatting van de situatie gemaakt. In dat kader worden zo nodig maatregelen getroffen om te voorkomen dat de aangifte leidt tot escalatie van het conflict. Als op basis van de risicoanalyse blijkt van geweldsdreiging voor het slachtoffer dat aangifte doet, kan het (potentiële) slachtoffer op vrijwillige basis in een veilige (nood)opvang worden geplaatst. Als sprake lijkt te zijn van een conflictsituatie waarin escalatie dreigt, maar geen onmiddellijke geweldsdreiging bestaat, kan de politie ook een gesprek met de betrokkenen in kwestie aangaan en/of andere professionals inschakelen om conflicten te de-escaleren.

2 en 3

Op grond van artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) geldt voor een aantal misdrijven, waaronder moord, doodslag en verkrachting, dat degene die van een van deze misdrijven kennis draagt, verplicht is daarvan onverwijld aangifte te doen. In beginsel kan het niet voldoen aan de in artikel 160 Sv opgenomen aangifteplicht strafrechtelijk worden gesanctioneerd, wanneer door het doen van aangifte het misdrijf had kunnen worden voorkomen of de gevolgen ervan hadden kunnen worden afgewend (artikel 136 Wetboek van Strafrecht). Sommige professionals beroepen zich in dit soort situaties op hun verschoningsrecht. Het beroepsgeheim (verschoningsrecht) van professionals is echter niet absoluut. Onder bepaalde voorwaarden kan een melding worden gedaan. In de toekomstige Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, die ik samen met de Staatssecretaris van VWS en de Minister voor Jeugd en Gezin voornemens ben in te voeren, zal een meldrecht voor huiselijk geweld en eengerelateerd geweld worden opgenomen, zoals dat nu voor kindermishandeling is geregeld in de Wet op de jeugdzorg. Vooruitlopend op de wet is op 1 februari 2010 het «Basismodel Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling» verschenen. Dit basismodel geeft alle professionals een instrument in handen dat als basis dient voor het opstellen van een

code voor de eigen organisatie of praktijk.

4

Indien een casus zoals beschreven in het artikel «De verkrachting verzwegen» in dagblad Trouw (dit is een andere casus dan de casus Suat) ter kennis komt van de politie, zal in de regel voldoende aanleiding bestaan om nader onderzoek in te stellen. Uit navraag bij de in het artikel genoemde persoon blijkt overigens dat deze voorbeeldcasus heeft gespeeld in 1983 en dat er destijds – voor zover kon worden nagegaan – noch door het slachtoffer, noch door de hulpverleners, melding of aangifte is gedaan bij de politie. Wat deze casus (evenals de casus Suat) duidelijk maakt is, met welke dilemma's hulpverleners in praktijk te maken krijgen en hoe belangrijk multidisciplinaire samenwerking tussen instanties is.

5

Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op vraag 5 van uw vragen van 16 oktober 2009. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1364)

6

Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op de vragen 2 en 3. Voor vragen over het uitwisselen van informatie met andere beroepskrachten, is een wegwijzer «huiselijk geweld en beroepsgeheim» ontwikkeld. Deze wegwijzer is digitaal beschikbaar via www.huiselijkgeweld.nl.

7

Zie het antwoord op vraag 1.

8 en 9

Op 18 november 2009 heeft Uw Kamer een brief van de Staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport ontvangen met nadere gegevens over de twee pilots voor meisjes en jonge vrouwen die slachtoffers zijn of dreigen te worden van eengerelateerd geweld.¹ Daarin wordt uitvoerig ingegaan op wat er gebeurt met de meisjes en jonge vrouwen die niet worden geplaatst (in totaal 46 meisjes). Bij de intake voor de opvang wordt vastgesteld of er sprake is van (eengerelateerde) geweldsdreiging. Er is nog onvoldoende zicht op de oorzaken van de toename van het aantal aanmeldingen. Omdat de toename van het aantal

aanmeldingen vooral het afgelopen half jaar heeft plaatsgevonden, kan ook nog niet worden ingeschat of deze trend zich door gaat zetten. De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport volgt het aantal meldingen nauwlettend. Ook wordt met partijen overlegd om goede afspraken te maken over wat te doen bij niet-plaatsing bij de pilot. Op basis van deze acties wordt besloten of er nog aanvullende maatregelen nodig zijn.

10

Van belang is dat instanties als de Bureaus Jeugdzorg, die in aanraking kunnen komen met problematiek waar eer of eengerelateerd geweld een rol spelen, over voldoende kennis beschikken om een goede inschatting te kunnen maken van een zaak ten behoeve van hun handelen. Het kabinet creëert hiervoor randvoorwaarden via onder meer het programma diversiteit in het Jeugdbeleid en de Wet verplichte meldcode «Huiselijk geweld en kindermishandeling», die naar verwachting per 1 januari 2011 wordt ingevoerd.

11

De evaluatie van de tijdelijke opvang voor meisjes en jonge vrouwen die slachtoffer zijn of dreigen te worden van eengerelateerd geweld, was aanvankelijk eind 2010 gepland, maar zal nu versneld van start gaan. Het gaat hier om een inhoudelijke evaluatie. Voor de langere termijn is de Staatssecretaris van VWS een onderzoek gestart naar het stelsel vrouwenopvang om na te gaan of en hoe (de financiering van) het huidige opvangstelsel structureel moet worden aangepast aan de vraag van specifieke groepen, zoals slachtoffers van eengerelateerd geweld.

12

Doordat ik niet tijdig kon beschikken over de informatie die voor de beantwoording van de schriftelijke vragen van Uw Kamer nodig was, is de aan de beantwoording gestelde termijn verstreken en is beantwoording van deze vragen voor het geplande debat van 19 november 2009 niet mogelijk gebleken.²

¹ Kamerstukken II, 2009–2010, 30 388, nr. 35.

² Zie ook mijn brief van 9 december 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, Aanhangsel 967).